

Erityissäännöt lentopostikokeelmien arvioimiseksi FIP-näyttelyissä

Artikla 1: Arvostelunäyttelyt

Nämä erityissäännöt on laadittu täydentämään FIP:n näyttelykokeelmien yleisiä arvostelusääntöjä (GREV) lentopostikokeelmien osalta GREV-sääntöjen pykälän 1.4 mukaisesti. Katso myös kohtaa "Lentopostikokeelmien arvostelusääntöjen tulkintaohjeita".

Artikla 2: Näyttelykokeelmat

Lentopostikokeelma koostuu olennaisilta osin sellaisista postilähetyksistä, jotka ovat todistettavasti lentäneet, sekä myös lentopostimerkeistä, niiden ehdotteista ja koepainoksista.

Kilpailukokeelmat voidaan jakaa kahteen alaluokkaan:

- a) Lentopostipalvelujen kehitys ja toiminta
- b) Lentopostimerkit sekä niiden käyttö lentopostipalveluissa.

Artikla 3: Kokeelman laatimisen periaatteet

3.1 Lentopostikokeelma on lentopostipalveluja, lentopostimerkkejä sekä lentopostipalveluihin liittyviä dokumentteja käsittelevä tutkielma.

Siksi lentopostikokeelman keskeisen sisällön muodostavat:

Alaluokka a) Lentopostipalvelujen kehitys ja toiminta

1. Lentäen kuljetetut postilähetykset.
2. Kaikenlaiset lentokuljetukseen liittyvät postin tekemät ja muut merkinnät, vinjetit ja lipukkeet.
3. Tiettyyn lentokuljetustapaan liittyvät lähetykset, jotka eivät ole postilaitoksen kuljettamia, mutta jotka ovat olleet merkittäviä lentopostin kehityksen kannalta.
4. Lentolehtiset, viestit ja sanomalehdet, jotka on pudotettu ilmasta joko normaaliin jakeluun liittyen tai tilanteessa, jossa postipalvelut ovat odottamattomalla tavalla keskeytyneet.
5. Lento-onnettomuuksista tai vaaratilanteista pelastettu posti.

Alaluokka b) Lentopostimerkit sekä niiden käyttö lentopostipalveluissa

1. Lentopostikäyttöön tarkoitetut viralliset ja puoliviralliset postimerkit, joko käyttämättöminä tai käytettyinä, myös lähetyksillä.
2. Lentopostimerkkien ja ehiöiden ehdotteet, koevedokset ja muunnokset.

3.2 Lentopostikokeelma voidaan järjestää

Alaluokka a)

1. kronologisesti
2. maantieteellisesti
3. kuljetustavan mukaisesti
 - a) kyyhkysposti
 - b) ilmaa kevyemmät alukset
 - c) ilmaa raskaammat alukset
 - d) rakettiposti

Alaluokka b)

Lentopostimerkeiksi määritellään merkit, jotka on lisäpainamalla suunnattu lentopostikäyttöön, postihallinnon myymät ehiöt mukaan lukien lentokirjeet, aerogrammit ja lentopostikortit sekä lentolipukkeet ja vinjetit (katso GREV, artikla 3.2).

3.3 Lentopostikokeelma voi sisältää karttoja, valokuvia, aikatauluja ja muuta vastaavaa oheisaineistoa, jos ne katsotaan olennaisen tärkeiksi jonkin tietyn seikan tai tilanteen havainnollistamiseksi. Ne eivät kuitenkaan saa jättää varjoonsa filateelista materiaalia ja sitä kuvaavaa tekstiä (katso GREV artikla 3.4).

3.4 Kokeelman suunnitelma tai keskeinen ajatus on kuvattava selkeästi otsikkolehdellä (katso GREV artikla 3.3).

Artikla 4: Arvosteluperusteet

(Katso GREV artikla 4)

Artikla 5: Näyttelykokeelmien arvostelu

5.1 Lentopostikokeelmien arvostelun suorittavat tuomareiksi hyväksytyt alansa asiantuntijat GREX V-osan artiklojen 31-46 mukaan (katso GREV artikla 5.1).

5.2 Lentopostikokeelmien arvostelussa seuraavat suhdeluvut ohjaavat palkintolautakuntaa kokeelmien tasapainoiseen käsittelyyn (katso GREV artikla 5.2):

1. Aiheen käsittely ja filateelinen merkitys 30
2. Filateeliset ja muut aiheeseen liittyvät tiedot, henkilökohtainen aiheeseen perehtyminen ja tutkimus 35
3. Laatu ja harvinaisuus 30
4. Esitystapa 5

Yhteensä 100

Artikla 6: Loppusäädöksiä

6.1 Jos käännettujen sääntöjen tulkinnassa syntyy erimielisyyksiä, pidetään englanninkielistä tekstiä ratkaisevana.

Lentopostikokeelmien arvostelusääntöjen tulkintaohjeita

Artikla 1: Arvostelunäyttelyt

Näiden tulkintaohjeiden tarkoituksena on auttaa näytteilleasettajia kokeelmiensa kehittämisessä sekä tuomareita niiden arvioinnissa. Ohjeita tulee soveltaa yhdessä GREV- ja lentopostiluokan SREV-sääntöjen kanssa FIP-näyttelyissä.

Artikla 2: Näyttelykokeelmat

Näyttelykokeelmat jaetaan kahteen alaluokkaan.

Alaluokka a) Lentopostipalvelujen kehitys ja toiminta

Lentopostin kuljetus viittaa tässä alaluokassa postilähetysiin ja niillä oleviin postimerkkeihin, vinjetteihin (joko maksullisiin tai maksuttomiin), lipukkeisiin, posti- ja muihin leimoihin, kuljetustien ilmaiseksi tai muihin selittäviin merkintöihin, siirtomerkintöihin, tuloleimoihin ja lentokuljetukseen liittyviin nimikirjoituksiin. Kokeelmassa tulee käyttää mahdollisimman vähän kohteita, joilla ei ole minkäänlaisia postihallinnon käsittelymerkintöjä.

Alaluokka b) Lentopostimerkit sekä niiden käyttö lentopostipalveluissa.

Tämän alaluokan kokeelmissa kuvataan lentopostikuljetuksen mahdollistaneiden postimerkkien synty ja kehitys sekä varsinainen käyttö.

Artikla 3: Näyttelykokeelman sisältöä koskevat periaatteet

3.1 Aihealue ja tavoite

Lentopostikokeelman tulee kuvata lentopostipalveluiden kehitystä, toimintaa tai muuta rajattua aihealuetta. Siinä esitetään täsmälleen aiheeseen liittyviä kohteita, analysoidaan ne sekä kuvataan kirjallisesti niiden kertoma tarina. Vaihtoehtoisesti kokeelma voi tutkia lentopostimerkkejä, niiden ehtotteita, koevedoksia ja käyttöä.

Alaluokka a) Lentopostipalvelujen kehitys ja toiminta

A. Kokeelma koostuu lentoteitse kuljetetuista kirjeistä, postikorteista, ehiöistä, sanomalehdistä, lehtikääreistä ja muista postilähetyksistä. Näissä on yleensä päivämääräleima ja jokin ilmaus lentokuljetuksesta.

B. Jotta kokeelma voidaan arvostella lentopostiluokassa, esitettävät kohteet pitää järjestää niin, että ne kuvaavat lentopostipalvelujen kehitystä tai toimintaa mukaan lukien reitit, taksat ja merkinnät.

C. Kokeelmassa voi olla mukana kohteita, jotka piti kuljettaa lentoteitse, mutta jostain pätevistä syistä ne eivät lentäneetkään.

D. Aiheen käsittelyssä on useimmiten keskeistä tutkia reitit, postitaksat ja kohteella olevat merkinnät. Kokeelmaan voi ottaa mukaan karttoja ja piirroksia kuvaamaan reittejä tai lentoja. Niitä tulee kuitenkin käyttää vain rajoitetusti ja tilanteissa, joissa se on tarinan kannalta olennaista.

E. Kirjeen sisältö voidaan esittää kokeelmassa, jos se auttaa aiheen ymmärtämistä tai vahvistaa kohteen aitouden.

F. Kokeelmassa on vältettävä kohteiden toistoa, vaikka nämä olisivat arvokkaitakin.

G. Lentopostin alkuaikojen dokumentoituja kohteita on pidettävä tärkeinä osana lentopostipalveluiden kehitystä ja siten myös lentopostifilateliala. Tällaisia ovat esimerkiksi ennen säännöllistä lentopostipalvelua ilmaitse kulkeneet kohteet (forerunners) tai muiden yhtiöiden kuljettama varhainen lentoposti varsinaisten postipalveluiden vielä puuttuessa.

Yksittäisiä esimerkkejä ovat:

- Pariisin piirityksen aikana yksityisten henkilöiden haltuun uskottu posti ("Plis Confiés") sekä lentoteitse kulkenut posti piiritetystä Metzistä ja Belfortista.

- Yksityisillä lennoilla kuljetettu ja yksityisin lipukkein varustettu pioneerilentoposti, esimerkiksi "Vin Fiz".

- Ensimmäisen maailmansodan aikainen ja sen jälkeinen sotilaslentoposti,

kuten Przemysl-posti.

- Great Barrier –saaren ja Marotirin kyyhkysposti.

H. Kokeelmaan voi sisällyttää vinjettejä ja lipukkeita, jotka ilmaisevat kohteen kulkeneen lentäen.

I. Kokeelmassa olevien ei-postaalisten kohteiden pitää olla lentopostipalvelujen kannalta merkittäviä ja liittyä kiinteästi aiheeseen. Ne pitää tekstissä analysoida perusteellisesti.

J. Kokeelmassa voi olla mukana ilmasta pudotettuja, viestin sisältäviä kohteita.

K. Onnettomuuspostin kuvailuun ja laadun arviointiin sovelletaan erillisiä perusteita. Lähetyksistä pitää analysoida onnettomuuteen liittyvät postaaliset näkökohdat, tiedot pelastuneen postin määrästä (esimerkiksi säilyneiden lähetyksien määrä) sekä onnettomuuteen liittyvät postaaliset merkinnät. Onnettomuuspostiin ei sovelleta tavanomaisia laatuvaatimuksia.

Alaluokka b) Lentopostimerkit sekä niiden käyttö lentopostipalveluissa

A. Lentopostifilatelialaan kuuluvat postimerkit, jotka on julkaistu tai varustettu päällepainamalla lentopostia varten.

B. Lentopostifilateliala materiaalia ovat sellaiset ehiöt (mukaan lukien aerogrammit ja lentopostikortit), jotka on julkaistu lentopostia varten.

C. Lentopostikokeelman aihepiiriin kuuluvat vinjetit ja lipukkeet, jotka osoittavat postin kulkeneen lentäen.

D. Kokeelmassa voi olla myös täydentävää materiaalia kuten:

- ehdotteet ja koevedokset

- tutkielma painomenetelmistä tai painoarkin tai päällepainamien levytys

- tutkielma paperieroista, vesileimoista, hammasteista jne. sekä postimerkkien tai päällepainamien virheistä.
- E. Kokoelmaan kuuluvat lentopostimerkeillä varustetut lähetykset, jotka kuvaavat merkkien käyttöä ja postitaksoja, joita varten merkit on julkaistu.
- F. Kokoelmassa on vältettävä kohteiden toistoa, vaikka nämä olisivat arvokkaitakin.

3.2 Käsittely

Tässä artiklassa esitetään vaihtoehtoja lentopostikokoelman rakenteeksi. Kyseessä ei ole täydellinen luettelo. Näytteilleasettajan vastuulla on määrittellä ja osoittaa kokoelman lentopostiluonne.

3.2.1 Lentopostin kronologinen kehitys

Ajanjaksojen mukaisessa luokittelussa käytetään tavallisesti seuraavaa jakoa:

- pioneeriaika, vuoteen 1918
- kehityksen aika, 1918-1945
- uusi aika, vuodesta 1945.

3.2.2 Lentopostin kehitys tietyllä maantieteellisellä alueella

Maantieteellisessä luokittelussa käytetään tavallisesti seuraavaa jakoa:

- maa tai tietty maaryhmä
- reitti
- lentoyhtiö
- virkaposti (esimerkiksi armeija, laivasto)
- lentokoneiden valmistajayhtiö.

3.2.3 Lentopostin kehitys kuljetusmuodon mukaan

Esimerkkejä tavallisimmin valituista ryhmistä:

- kyyhkysposti
- ilmaa kevyemmät alukset (ilmapallo, ilmalaiva)
- ilmaa raskaammat alukset (laskuvarjo, purjelentokone, lentokone)
- rakettiposti.

3.3 Oheismateriaali

Oheismateriaalilla pitää esittää sellaisia tärkeitä kokoelman tarinan yksityiskohtia, joita ei muulla tavalla voi esittää. Muistoesineitä (esim. ruokalihat tai vastaavat) ei kokoelmassa sallita.

3.4 Johdanto

Näyttelykokoelmassa pitää olla selkeä alkua, hyvä johtoaihe ja looginen loppu. Kokoelma alkaa johdantosivulla, jossa näytteilleasettaja määrittelee täsmällisesti käsittelemänsä aiheen, selostaa käsittelytavan sekä määrittelee aihepiirille valitsemansa rajat.

Näytteilleasettajan tulee antaa johdannossa aiheeseen liittyvää yleistä taustatietoa sekä ilmaista ne osa-alueet, joissa hän on tehnyt omaa tutkimusta. Siihen voi sisältyä myös lyhyt luettelo tärkeimmistä käytetyistä lähteistä. Tuomaristo käyttää näitä tietoja arvioidessaan esitettyä materiaalia suhteessa näytteilleasettajan tavoitteisiin.

Artikla 4: Näyttelykokoelmien arvostelu

4.1 Käsittely ja filateelinen merkitys

4.1.1 Aiheen käsittelystä ja filateelisestä merkityksestä annetaan enintään 30 pistettä.

- 20 pistettä: kehittäminen, täydellisyys ja virheettömyys,
- 10 pistettä: suhteellinen filateelinen merkitys.

4.1.2 Aiheen käsittelyä ja filateelista merkitystä arvioidessaan tuomaristo kiinnittää huomiota

- aiheen yleiseen käsittelyyn,
- aineiston täydellisyyteen suhteessa kokoelman aiheeseen,
- valitun aiheen suhteelliseen filateeliseen merkitykseen.

Näytteilleasettajien tulee varmistua siitä, että kokoelma muodostaa ehjän kokonaisuuden ja välttää liittämistä siihen keskenään yhteen sopimatonta aineistoa.

4.1.3 Näyttelykokoelman merkitys arvioidaan suhteessa lentopostin kuljetuksen yleiseen kehitykseen.

Lentopostikokoelma alueelta, jolla on tärkeä asema maailman lentopostipalveluiden kehittymisen kannalta, on merkittävämpi kuin vähemmän tärkeää aluetta käsittelevä kokoelma.

4.1.4 Muita filateeliseen merkitykseen vaikuttavia tekijöitä ovat:

- maantieteellisesti laaja alue on yleensä suppeaa aluetta merkittävämpi,
- pioneeriaika on yleensä uutta aikaa merkittävämpi,
- pitkä aikajakso on yleensä lyhyttä jaksoa merkittävämpi.

Kuten yleiset arvostelusäännöt osoittavat, kokoelman lentopostifilatelialaan liittyvä kiinnostavuus katsotaan eduksi.

4.1.5 Tuomarit arvioivat, miten hyvin esitetty aineisto liittyy kokoelman aihepiiriin. Kokoelma tulee rakentaa siten, että se vastaa tasapainoisesti kokoelman otsikkoa ja sisällysluetteloa sekä ajallisesti että alueellisesti.

4.2 Filateeliset ja muut aiheeseen liittyvät tiedot, henkilökohtainen aiheeseen perehtyminen ja tutkimus

4.2.1 Filateelisista ja muista aiheeseen liittyvistä tiedoista, henkilökohtaisesta aiheeseen perehtymisestä ja tutkimuksesta annetaan enintään 35 pistettä.

4.2.2 Filateeliset ja muut tiedot käyvät ilmi kokoelmaan valituista kohteista ja niihin liittyvästä tekstistä.

Henkilökohtainen aiheeseen perehtyminen käy ilmi kokoelmaan valittujen kohteiden perusteellisesta analysoinnista.

Kokoelmalle voidaan antaa suuri osa tämän kohdan kokonaispistemäärästä, jos siihen selkeästi sisältyy itsenäistä tutkimusta (aiheeseen liittyvien uusien tutkimustulosten esittely). Jos alue on jo aikaisemmin perusteellisesti tutkittu, tuomaristo arvioi, kuinka menestyksellisesti tuloksia on hyödynnetty kokoelmassa.

4.2.3 Selostustekstin määrä ei saa hallita kokoelmaa filateelisen materiaalin kustannuksella. Hyvin laaditun johdannon avulla voidaan vähentää pitkien selostusten tarvetta kokoelmassa.

4.3 Laatu ja harvinaisuus

4.3.1 Aineiston laadusta ja harvinaisuudesta annetaan enintään 30 pistettä.

- 20 pistettä: esitetyn aineiston harvinaisuus ja merkittävyys,
- 10 pistettä: esitetyn aineiston laatu.

4.3.2 Harvinaisuus arvioidaan esitetyn filateelisen aineiston perusteella sekä esitetyn kaltaisen materiaalin suhteelliseen harvinaisuuteen, erityisesti lentopostifilatelian näkökulmasta. Harvinaisuus ei aina vastaa tai ole suhteessa kohteen hintaan.

4.3.3 Koska eri tyyppisten lentopostikohteiden laatu vaihtelee, tuomariston tulee arvioida kokoelman kohteita suhteessa saatavilla olevan vastaavan aineiston laatuun. Yleensä hyvä kunto, selvästi luettavissa olevat postaaliset merkinnät ja lisäleimat sekä siisti yleisvaikutelma parantavat tulosta, huonolaatuinen materiaali pudottaa pisteitä. Lähetyksillä olevien postimerkkien tulee olla hyväkuntoisia.

Lento-onnettomuuskohteet muodostavat laadun suhteen poikkeuksen. Kuitenkin onnettomuuksissa säilyneille kohteille tehtyjen postaalisten merkintöjen tulee olla mahdollisimman selkeitä.

Korjatut kohteet on mainittava selostustekstissä. Selvästi väärennetyn tai korjatun aineiston esittäminen mainitsematta sitä selostustekstissä johtaa pistemenetyksiin.

4.4 Esitystapa

4.4.1 Esitystavasta annetaan enintään 5 pistettä.

4.4.2 Esitystavan tulee asettelunsa ja selkeytensä avulla täydentää näyttelykokoelman käsittelyä. Tuomariston tulee arvioida, kuinka esitystapa lisää kokoelman ymmärrettävyyttä ja kiinnostavuutta.

4.4.3 Kokoelmassa esitettävistä postaalisisista merkinnöistä tarvitaan piirroksia vain silloin, kun alkuperäiset merkinnät eivät ole riittävän selkeitä.

Kohteiden takasivuilla olevat tärkeät merkinnät voidaan esittää joko piirtämällä tai jäljentämällä (valokuva tai valokopio). Katsojalle on tällöin tehtävä selväksi, että kyseessä on jäljennös. Värillisten valokopioiden ja valokuvien tulee poiketa vähintään 25% alkuperäisestä koosta.

Artikla 5: Näyttelykokoelmien arvostelu

5.1 Lentopostikokoelmien arvostelussa seuraavat suhdeluvut ohjaavat palkintolautakuntaa kokoelmien tasapainoiseen käsittelyyn:

Aiheen käsittely ja filateelinen merkitys 30
Käsittely (20), filateelinen merkitys (10)

Filateeliset ja muut aiheeseen liittyvät tiedot, henkilökohtainen aiheeseen perehtyminen ja tutkimus 35

Laatu ja harvinaisuus 30

Laatu (10), harvinaisuus (20)

Esiteyistä 5

Yhteensä 100

Artikla 6: Loppusäädöksiä

6.1 Jos sääntöjen tulkinnassa syntyy ristiriitaisuuksia, sääntöjen pätevyysjärjestys tärkeimmästä vähiten tärkeään on seuraava:

- GREV FIP:n yleiset näyttelykokoelmien arvostelusäännöt
- SREV FIP-näyttelyissä sovellettavat lentopostiluokan arvostelun erityissäännöt
- Lentopostikokoelmien arvostelusääntöjen tulkintaohjeet